

Hikâye (Tarihî Gelişim-Tür Özellikleri-Olay ve Durum Hikâyesi-Gelenek ve Gerçeklik)

1. Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak; sadece kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu. O nedenle sakız gibi çiğnenmiş sözlerden, bir dua kadar çok yinelenmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan, hiçliğin ve güzelliğin hüküm sürdüğü bu çöle gelmişti.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili deyimlerden herhangi birinin açıklaması değildir?

- A) Bir şeyi kaybetmek
- B) Yalnız kalmak
- C) Hiçbir belirti olmamak
- D) Sık sık tekrarlanıp durmak
- E) Etkisi devam etmek

2. Kırmızı düğmeli teybin başındayım. Gözlerimi bu küçük, siyah kutudan ayıramıyorum. Başımı kaldırıp amcamın muzip gülüşlü resmine, sarı-siyah çiçek desenli koltuğun bana nasıl baktığına, dolabının açık kalan kapaklarıyla bana sarılmaya çalışan televizyona bakacak cesaretim yok. Otuz ikilik mum boya takımım yanımda olsa her şeyin resmini baştan yapabilirim belki. Bu hayata nasıl yazılmak istiyorsam öyle çizerim kendimi. Ama gücüm yok. Batı'nın en hızlı atı Silver yanında olmadan Maskeli Süvari nereye kaçabilir ki? Kapının kenarında duran çocukluğum, kasette anlatılanları dinlemeye can atıyor. Bir an göz göze geliyoruz. Bana yardım etmesini çok istiyorum ama artık birbirimizden o kadar uzağız ki... Elim, teybe doğru uzanırken amcamın sesini duyuyorum: "Kırmızı düğmeye basarsan her şey silinir!"

Bu şekilde sonlanan bir hikâye ile ilgili,

- I. İnsanların davranışları hayatın doğallığı içinde verilmiştir.
- II. Bir olaydan çok hayatın belli bir kesiti sunulmuştur.
- III. Merak unsuru yoktur.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.
- E) I, II ve III.

3. (I) Hikâye (öykü); yaşanmış ya da yaşanabilir olay veya durumların kişi, yer ve zamana bağlı olarak okuyucuda heyecan ve zevk uyandıracak şekilde anlatıldığı kısa edebî türdür. (II) Hikâyede genellikle olay tek, kişi sayısı az ve tek boyutlu, zaman ve mekân anlatımı yüzeysel olup çoğu kez uzun cümleler kullanılmaz. (III) 14. yüzyılda İtalyan edebiyatında Boccaccio'nun yazdığı "Decameron" adlı eser, hikâye türünün ilk örneği kabul edilir. (IV) Batılı anlamda hikâye, Türk edebiyatına Tanzimat'la girmiş olup Ahmet Mithat Efendi'nin "Letâif-i Rivâyât" adlı eseri, ilk hikâye örneklerindendir. (V) Teknik açıdan güçlü, Batılı örneklerle benzeyen ilk hikâye ise Şemsettin Sami'nin "Küçük Şeyler" adlı eseridir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

4. Bazı öyküleri okurken yazarın hayatından haberdarsanız, yaşadıklarını yazıyor, dersiniz. Cumhuriyet Dönemi yazarlarından Tarık Buğra da hayatından süzdüğü birtakım malzemeleri anlattıklarının içine katmıştır. Söz gelimi taşradaki hayatından kimi sahneler, üniversite yıllarında çektiği yoksulluklar "Piyano ve Keman İçin"e serpiştirilmiştir. Kimi öykülerinde gördüğümüz "çevreden yoksun olduğu için boşlukta kalan" insan tipi, öykücünün kendisinden başkası değildir. Yine "087956'nın Sıfırı" da böyle bir özelliğe sahiptir. Bu öyküde beş parasız bir tıp öğrencisinin yoksulluk dramı, İclâl adlı bir kızla olan duygusal ilişkisi ve öykünün adını taşıyan rakamlarla uydurulmuş yılbaşı biletinin tutmayan sıfırı yüzünden doğan şanssızlık psikolojisi anlatılır.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet Öykücülüğü
- B) Gerçekçi Öykü
- C) Yazar-Eser İlişkisi
- D) Öyküde Gözlem
- E) Tarık Buğra Hikâyeleri

Hikâye (Tarihî Gelişim-Tür Özellikleri-Olay ve Durum Hikâyesi-Gelenek ve Gerçeklik)

5. Fazlı Paşa Yokuşu'nda akşam olurken tatlı bir meyille Boğaz'a uzanan kırmızı damların üzeri kararır, koyulaşan denizin kenarındaki küçük minare, gölgeler içinden garip bir tarzda uzanır; uzak görünen ufukların renkli bulutları siyah gölgeleriyle İstanbul'un üzerine doğru dağılarak gelirdi. Akşam ağır ağır çökerken garip ve ince bir ses, hâkim bir hüzün perdesiyle bu sükûneti yırtardı:

— Kabak çekirdeği, taze taze!

Karanlık, sessiz evlerden çocuklar evvela sönük, sonra telaşlı, birbiri arkasından haykırırlardı:

— Kabak çekirdekçi, kabak çekirdekçi!

Bu metinle ilgili,

- I. Kültürel unsurlar içermektedir.
- II. Karşılıklı konuşmalara yer verilmiştir.
- III. Yazıldığı dönemin bir gerçekliği yansıtılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) I, II ve III.

6. Türk edebiyatında durum hikâyeciliğinin öncülerinden biridir. Klasik hikâye tekniğinden uzak, kendine has bir anlatım tarzı geliştirmiştir. Bireyin iç dünyasını esas alan eserlerinde çağrışımlardan yararlanarak şiirsel bir üslup kullanmıştır. Hikâyelerinde mekân olarak genellikle İstanbul'u seçmiş; Adalar'a, özellikle de Burgazada'ya önem vermiştir. Burgazada'ya yerleşerek balıkçıları, Ada'nın doğal güzelliklerini, sıradan insanların yaşama sevincini hikâyelerinde işlemiş, anlattığı konuya özgü kelimelerle ördüğü hikâyelerinde yalın bir dil kullanmış, ağırlıklı olarak diyalog ve iç konuşma anlatım tekniklerinden yararlanmıştır. Semaver, Sarnıç, Lüzumsuz Adam, Mahalle Kahvesi, Havada Bulut, Son Kuşlar ve Alemdağ'da Var Bir Yılan, yazarın tanınmış hikâyelerindendir.

Bu parçada kendisinden söz edilen öykücü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memduh Şevket Esendal
B) Kenan Hulusi Koray
C) Kemal Bilbaşar
D) Sait Faik Abasıyanık
E) Sabahattin Ali

7. Hikâye, roman, tiyatro, anı, fıkra gibi birçok edebî türde eser veren Refik Halid Karay (1888-1965), güçlü gözlem yeteneği ve kendine özgü üslubuyla Türk edebiyatında olay hikâyeciliğinin önde gelen temsilcilerinden biri olmuştur. Anadolu'yu konu edinen hikâyelerin yanı sıra Orta Doğu insanının töre ve yaşamını anlattığı, dış dünyada olup bitenleri merkeze alan hikâyeler de yazmıştır. Gurbet temasını, öykülerinde başarı ile işlemiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki metinlerden hangisinin Refik Halit Karay'a ait olduğu söylenemez?

- A) Kasabanın her tarafından gelen elleri sepetli, sırtları zembilli, karnı acıkmış, aceleci bir halk, önüne gelen tezgâha eğilerek rast geldiği balığı kavrayıp koklayarak her dükkândan fiyat sorarak uzun uzun dolaşıyordu.
- B) Tokmakların derin gümbürtülerle kalkıp indiği dibek taşları önünde kızlar buğday dövüyor, çeşme başında kadınlar ta yarı yola kadar bakraçlar, çuvallar, tekneler yaymış, bulgur yıkıyor, güneşli meydanıklarda çorap ören ihtiyarlar serili taneleri bekliyordu.
- C) Neredesin? Ben bir çukurdayım, yok hayır odamdayım. Hani bilirsin her tarafı kelimelerle çevrili odamda. İçimde hep sen, hep başkaları. Ben diyorum başkaları olmadan, başkalarına tutunmadan, ben benimle böyle yapayalnız dışarı adım atamam.
- D) Halep'te güneş, taş duvarlı ak sokakların cenderesine tıkanıp için bir nevi ışık dumanıdır. Duman gibi fazla koyu, boğucu, âdetâ isli, göz yumdurucu ve şaşırtıcıdır.
- E) Şimdi onun da kuşaklı entarisi, ceketi, takkesi vardı. Saçlarının ortası, el ayası kadar sıfır makine ile kesilmiş, alnına perçemler uzatılmıştı. Gurbette deri gibi sert, yayvan tandır ekmeğine de alışmıştı.

8. I. Ömer Seyfettin, Orhan Kemal, Haldun Taner ve Bilge Karasu gibi isimler modern hikâyeciliğin edebiyatımızdaki başarılı temsilcilerinden birkaçıdır.
- II. Hikâyelerde duygulandırmak ve heyecandırmaktan çok, düşündürmek esastır.
- III. Modern hikâyenin ortaya çıkmasında realizm akımı çok etkili olmuştur.
- IV. Hikâye; kişiler, olay örgüsü, çatışma, konu, tema, anlatıcı ve bakış açısı gibi unsurlardan oluşur.
- V. Hikâyeler; mektup, günlük, anı, gezi yazısı biçiminde kurgulanabilir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde hikâye türü ile ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Hikâye (Tema - Konu - Çatışma - Dil ve Anlatım - Yapı)

1.

Bu görseli doğru biçimde hikâye eden metin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emrah dayımın düşününü dün gibi hatırlarım. Tüm köy bir araya gelmişti. Kadın erkek, genç yaşlı, çoluk çocuk herkes ayaktaydı ve sabaha kadar davul zurna eşliğinde eğlenmiştik.
- B) Asker uğurlaması vardı o gece. Duvarda büyük bir bayrak asılıydı. Teyzemin kızı bağlama, tanımadığım bir kadınsa tef çalıyordu. Çocuklar desen yaramazlık peşindeydiler. Kimisi oynuyor kimisi halıda yuvarlanıyordu.
- C) İlk kez o gün, beş altı yaşlarımda dikkatimi çekmişti ay yıldızlı bayrağımız. Nermin ablanın kınasıydı galiba. Anneler kına türküsüyle dönelerken ben hem onları taklit ediyor hem de onu görmeye çalışıyordum.
- D) Bizim oralarda âdettendir. Oğlan evinde “bayrak yemeği” hazırlanır, yemeğin hazırlanmasında neredeyse mahallenin tüm kadınları görev alır ve konu komşu, yediden yetmişe herkes bu yemeğe davetlidir.
- E) Bunca yıldır birçok düğüne katıldım. Meydandaki şu dört ufaklık kadar güzel ve uyumlu oynayanı görmedim. Ne yalan söyleyeyim onlara bakmaktan gelini, kınayı unuttuğum.

2.

- I. Hatırlıyorum da dedemin anlattığı masalların birinde deniz diye bir şey vardı. Su gibi bir şeymiş, karaların bittiği yerde başlanmış. Dünyanın ucuymuş.
- II. Bir kış günü akşamı. Odabaşı taraflarında bir polis karakolu. Birkaç ayak merdiveni çıkıp gece gündüz açık duran kapıdan girince, darca bir aralıkta bulunursunuz. İki yanda kapılar. Soldan birinci kapı, Komiser odasının kapısı. Yani benim kapım.
- III. O perşembe gününü sabahtan akşama kadar okuyarak geçirmiştim. Birkaç Avrupa magazini, sonra da o zaman gazetelerden birinin tefrika ettiği yerli bir roman bütün günümü doldurmuştu, diyerek başladı anlatmaya.
- IV. Artık ne kapıları kilitleyecek ne de anahtarları vazonun içine atacaktım. Kimseye yaranamadığıma göre ilkelerimden vazgeçecektim. Kahvaltıdan sonra bulaşıkları da yıkamayacaktım.
- V. Sani Bey orta boylu, ben tanıdığım zaman kır sakallı, geniş, atletik vücutlu, mavi gözlü bir adamdı. Bir zaman çarkçı yüzbaşılığı yapmıştı. Fakat gedikli miydi, mektepten mi yetişmişti? Bunu iyi bilmiyorum.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir anlatıcının bakış açısı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3.

- Allah Allah! Taş nasıl yanar acep?
- Çavuş, şaşkınlığını anlamıştı.
- Ne o, dedi. Kömür görmedin mi hiç?
- İlk defa görüyom çavuşum, nasıl yanar bu?
- Yanar, öyle yanar ki pelit odununun beş katı sıcaklık verir.
- Vay canına! Nereden çıkar bu taşlar?
- Bizde yoktur. Uzaklardan gelir.
- Abov! Nasıl gelir?
- Gemiyle getirirler. Çok da pahalı ha. Avuç dolusu para yer bu kara oğlan.
- Niye odun yakmıyoz?
- Odunla yürür mü ulen koca gemi? Sizin evin ocağı mı sandındı?

Bu parçanın üslup özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
- B) Ağız özelliklerine yer verilmiştir.
- C) Kişileştirme vardır.
- D) Anlatım hâkim bakış açısıyla yapılmıştır.
- E) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.

Hikâye (Tema - Konu - Çatışma - Dil ve Anlatım - Yapı)

4. İstanbul'u ilk gördüğünde bütün Anadolu çocukları gibi şaşırıp kaldı. Orman gibi minareler, dağ tepesi gibi kubbeler, kat kat yapılar ve bunca insan. Yakında bu şehir denize batar diye düşündü. Öyle ya bunca ağırlığı ufacık kara parçası nasıl çeker? Ne yana baksan deniz. Hele Sarayburnu'nda öyle yüksek yapılar, öyle kalın duvarlar var ki bayağı korktu. "Bunları yapan ustalar denizi hiç düşünmemişler." dedi Mehmet kendi kendine. "Hep buraya yapacağınıza biraz da bizim oralara yapsanıza hey ustalar!"

Bu metinde aşağıdaki yapı unsurlarından hangisi belirgin değildir?

- A) Mekân B) Zaman C) Kişi
D) Olay/Durum E) Anlatıcı

5. Yine birlikte oynuyor, okuldan eve birlikte dönüyorduk. Bir gün hava çok sıcaktı. Büyük Hoca, bize yarım günlük tatil verdi. Tıpkı perşembe günü gibi... Mıstık'la sokağın tozları içinde yavaş yavaş yürüyorduk. Ben terimi silemediğim için yüzüm sırılsıklamdı. Büyük, geniş bir yoldan geçiyorduk. Kenarda yığılmış bir duvarın temelleri vardı. Birdenbire karşıdan iri, kara bir köpek çıktı. Koşarak geliyordu. Arkasından birkaç adam, kalın sopalarla kovalıyorlardı. Bize, "Kaçınız, kaçınız, ısıracak!" diye bağırdılar. Korktuk, şaşırдық. Öyle kaldık. Önce ben biraz kendimi toplayarak "Aman, kaçalım!" dedim. Gözleri ateş gibi parlayan köpek bize yetişmişti. O zaman Mıstık "Sen arkama saklan!" diye haykırdı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Mizahi B) Betimleyici C) Açıklayıcı
D) Öyküleyici E) Destansı

6. Yıllardır bu tozlu, örümcekle karanlığa çıkmamıştı. Işığı gören bazı böcekler kaçıştılar. Korktu, çıkmasa mıydı acaba? Fakat yararlı olacağını düşünmek kuvvetlendirdi onu. Gerçekten yardım etmek miydi bu? Acele etmeliydi öyleyse. Feneri yakın bir yere tuttu. Annesiyle babasının resimleri. Aralarında eski bir ayakkabı torbası, kırık birkaç lamba. Ne kadar da sevmişlerdi birbirlerini? Torbayı karıştırdı ve nihayet aradığını buldu: Mezuniyette giydiği o kırmızı elbise. Nişanda ne giyeceğine karar veremeyen kızı bunu beğenir miydi?

Bu metinde aşağıdaki çatışma türlerinden hangisi vardır?

- A) İnsan ile insan B) İnsan ile toplum
C) İnsan ile kendisi D) İnsan ile doğa
E) İnsan ile teknoloji

7.

Tema	Kahraman sayısı	Mekân	Zaman	Bakış açısı
Dostluk	İki	Park	Sabah	Kahraman anlatıcı

Aşağıdaki parçalardan hangisi bu bilgilerin tamamıyla örtüşmektedir?

- A) Saat, on biri bir saat geçmişti ve ben hâlâ parkta Samim'i beklemekteydim. Arkadaşım iyidir, hoştur, dürüsttür, gerçek bir dosttur ancak bu huyu yok mu? Bir türlü değiştiremedi. Geçenlerde galiba Mahmut demişti: "Kusursuz dost arayan dostsuz kalır."
- B) "Âlem çiçek olsa arı ben olsam / Dost dilinden tatlı bal bulamadım" sözünün anlamını bir kere daha kavradı Süleyman. Sabah bir telefon gelmişti ve acilen eve gitmesi gerekiyordu fakat yerine bakacak birini bulmalıydı. Tam o anda imdadına isminin anlamını doğrularcasına İmdat yetişecekti.
- C) Bir cuma sabahıydı ve ben tüm geceyi hastanede geçirmiştim. Sınıf arkadaşım Bünyamin besin zehirlenmesi yaşamış, bunu fark eder etmez de ilk iş beni aramıştı. Zaten dostluk da bunu gerektirirdi. Neyse ki tehlikeyi atlattı.
- D) "Buraya park edilmez." yazısını görememişim. O gün de sabahtan yapılacak bir sürü iş var. Bir dostumu ziyaret edeceğim, alışveriş yapacağım, çocuğu okuldan alacağım. Manavdan çıktığımda arabanın yerinde yeller estiğini görünce elimdeki öteberiyi yere bırakmışım. Sonrası bir dizi evrak işi.
- E) Dostluk illa yan yana olmak değildir. Asıl olan can cana olabilmektir azizim. İnsanların birbirine günaydın dediği şu dakikalarda sen gurbette şoförlük etmekte. Ben ise bir parkta göldeki kuşları seyretmekteyim. Ama gönüllerimiz bir, biz biriz.

8.

Bir ırmağın bu yakasında bir adam varmış. Karşı yakasında da başka bir adam. Irmak, geçilmesi zor bir ırmakmış. Bu yakadaki karşı yakadakine seslenmiş: "Hey, karşıya nasıl geçebilirim?" Karşı yakadaki adam hayretle cevap vermiş: "Ne lüzum var, sen zaten karşıdasın."

Bu parçanın iletişi aşağıdaki sözlerden hangisidir?

- A) Nasihat istersen tembele iş buyur.
- B) Akıllar gelin olmuş, herkes kendininkini beğenmiş.
- C) Kardeşinin salını karşıya geçirmeye yardım et, göreceksin ki sen de karşıdasın.
- D) Bencillik insanın istediği gibi yaşaması değil başkalarına da kendisi gibi yaşamayı önermesidir.
- E) Her doğrunun iki yüzü vardır; birini kabullenmeden önce, iki taraftan da bakmak her zaman daha iyidir.

Hikâye - Halk Hikâyesi - Dede Korkut Hikâyeleri - Mesnevi

1. Ünüm anla, sözüm dinle Bay Büre Bey,
Yüce Tanrı sana bir oğul vermiş, bağışlasın!
Ağır sancak götürdüğünde Müslümanlar arkası olsun!
Karşı yatan karlı dağlardan aşıt versin!
Kanlı kanlı sulardan geçer olsa geçit versin!
Kalabalık kâfire girdiğinde
Ulu Tanrı senin oğluna fırsat versin!

Bu parça aşağıdaki eserlerden hangisinden alınmıştır?

- A) Dede Korkut Hikâyeleri B) Oğuz Kağan Destanı
C) Divanü Lügâti't-Türk D) Battalname
E) Makalat

2. – Gidiyor musun?

– Gidiyorum ya, işimi tükettim.

O zaman gördü ki küçük çocuk, memleketlisi, minimini yavru ağlıyor... Sessizce, titreye titreye ağlıyor. Yanaklarından gözyaşları birbiri arkasına nasıl acele acele, sarsıla çarpışa dökülürse öyle, bağrının sarsıntılarıyla yerlerinden oynayarak pırlıl pırlıl akıyor.

– Ağlama be! Ağlama be!

Eskici başka söz bulamamıştı. Bunu işiten çocuk hıçkırık hıçkırık, katıla katıla ağlamaktaydı; bir daha Türkçe konuşacak adam bulamayacağı için ağlamaktaydı.

– Ağlama diyorum sana! Ağlama!

Bunları derken onun da katı, nasırlaşmış yüreği yumuşamış, şişmişti. Önüne geçmeye çalıştı ama yapamadı; kendisini tutamadı; gözlerinin dolduğunu ve sakallarından kayan yaşların Arabistan sıcağıyla yanan kızgın göğsüne bir pınar sızıntısı kadar serin, ürpertici döküldüğünü duydu.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Hikâye B) Manzum hikâye
C) Halk hikâyesi D) Mesnevi
E) Masal

3. (I) Türk edebiyatının destan geleneğinden halk hikâyeciliğine geçiş dönemi eseri olan Dede Korkut Hikâyeleri, Türk boylarının Kafkasya ve Azerbaycan yörelerindeki yerleşme, yurt kurma ve akınlarını konu alır. (II) Kitabın asıl adı "Kitâb-ı Dedem Korkud alâ Lisân-ı Tâife-i Oğuzân"dır. (III) Dede Korkut, Oğuz boylarının destanlaşmış hikâyelerini derli toplu bir biçimde aktaran bir anlatıcıdır. (IV) Ağır ve sanatlı bir dili olan Dede Korkut Hikâyeleri'nin tamamı düzyazı biçimindedir. (V) Dede Korkut'un anlattığı bu hikâyeler, ancak XV. yüzyılda yazıya geçirilebilmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. - - - -, anlatılması sayfalar tutacak uzun hikâyeleri dile getirir. Aşk, kahramanlık konularıyla dinî, ahlaki ve felsefi öğretilerin işlendiği bir nazım biçimidir. Kafiyesine yüzlerce, binlerce eş kelime bulmayı kaldıramayacak geniş çaplı eserler için başvurulacak tek nazım şeklidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kaside B) Mesnevi C) Gazel
D) Şarkı E) Tuyuğ

5. Gerçek ya da gerçeğe yakın olaylar anlatılır. Geleneksel bir içeriği olan, kuşaktan kuşağa sözlü olarak aktarılan halk edebiyatı ürünlerindendir. Genellikle aşk ve kahramanlık konularını işler. Kişilerin olağanüstü özellikleri oldukça sınırlıdır. Belirli anlatıcıları vardır. Bu kişiler genellikle meddahlardır. Nazım-nesir iç içedir. Kerem ile Aslı, Ferhat ile Şirin, Arzu ile Kamber örneklerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan yazı türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hikâye B) Halk hikâyesi
C) Masal D) Destan
E) Efsane

Hikâye - Halk Hikâyesi - Dede Korkut Hikâyeleri - Mesnevi

6. - - - -, klasik Türk edebiyatında, Batılı anlamdaki hikâye ve roman türünü temsil edebilecek bir nazım biçimidir. Konu alanlarının oldukça geniş bir yelpazeye sahip olması ve beyit sayılarının herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulmaması nedeniyle çeşitli olay ve hikâyelerin anlatımı için oldukça uygundur. En çok tercih edilen konular klasik aşk hikâyeleridir. - - - - işte bu tür hikâyelerden biridir. Fuzuli, Arap ve Fars edebiyatlarında pek çok örneği olan bu hikâyeyi kendine has dil, üslup ve kurgu özellikleriyle kaleme almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Gazel - Kerem ile Aslı
- B) Semai - Ferhat ile Şirin
- C) Kaside - Arzu ile Kamber
- D) Destan - Yusuf u Züleyha
- E) Mesnevi - Leyla ile Mecnun

7. Elli yıldır yanaram hicrin ile
Şimdi buldum seni düştün ele
Zelha eder ya sanem anla hâlim
Aşık oldum göynürem tutgıl elim
Tursa otursa Yusuf'u söylenir
Kanda kim varsa anı zikreyle
Zeliha köşkten bakar görür anı
Çağırır feryadeder göynür canı

Bu dizelerden yola çıkarak mesnevi nazım biçimiyle ilgili,

- I. Konu bütünlüğü yoktur.
- II. Beyit nazım biçimiyle yazılır.
- III. Aruzun kısa kalıpları kullanılır.

çıkarımlarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
- D) I ve II. E) II ve III.

8. Ashab-ı kibar:

– Bari burada İmam Ali'nin gözleri sağlam olsaydı. Bizim ordumuza yardım ederdi, dediler. Çok üzüldüler. İslam askeri gece orada konakladı. Sabah olunca hazırlık yapıp savaş meydanına yöneldiler:

Beyit:

Yine altın elbise oldu zamana
Güneş yürüdü asumana

Cihana rahmet her türlüşü saçıldı
Sabah oldu, karadan ak seçildi

Yine yiğitler meydana geldi
Mumun ateşine pervane yandı

Gaziler, atlarına bindiler, saf hâline gelip beklemeye başladılar. Küffar askerleri gördüler ki İslam askeri meydanda toplanmış. Hayber halkı da hazırlık yaptı. Silahlarını giydiler, burçların üzerinde ve hendeğin kenarında beklediler. Toplar ve mancınıklar kurdular.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Olaylar oluş sırasına göre anlatılmıştır.
- B) Öyküleyici anlatım biçimi kullanılmıştır.
- C) Dinî-destani bir kahramanlık hikâyesidir.
- D) Nazım ve nesirden oluşan bölümler iç içedir.
- E) Anlaşılması güç, sanatlı bir dili vardır.

9. Kan-Turalı aydur:

– Bu dünyayı erenler (yiğitler) akıl ile bulmuşlardır. Bunun önünden sıçrayayım, ne hünerim var ise göstereyim, didi. Adı görklü (güzel) Muhammed'e salavat getürdi, boğanın önünden savuldu. Boğa boynuzu üzerine dikildi. Kuyruğundan üç kere küterip (kaldırıp) yire çaldı. Sünükleri (kemikleri) hurd oldu (un ufak oldu). Bastı, boğazladı, bıçak çıkarup derisin yüzdi. Eti meydanda koyup derisini tekürün önüne getirüp aydur:

– Tan ile kızını mana viresin, didi.

Dede Korkut Hikâyeleri'nden alınan bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahramanlık B) Yalnızlık C) Özlem
- D) Hüzün E) Aşk

Hikâye

1. [Bu mektuplar] bizim Yeni Cami'deki mektupçulara bel- del Avrupa'da 'ecrivain public' (akriven publik) dedikleri mektupçuların hazır litografya ile tab ettirmiş oldukları on paralık mektuplardan idi ki yalnız isim yerleri açık olduğu hâlde onları doldurup irsal ederler. Bu mektuplardan ba- balara ve validelere olanların mealleri yalnız temin-i sıh- hat ve afiyetten ibaret olup sevdalılara gönderilenlerde ömrünün son gününe kadar sevdadan ayrılmayacağına ve asla hıyanet etmeyeceğine dair teminat dahi vardır. Olabilir ki nefer hastaneden mektup gönderir de yine ana- sına ve babasına sıhhat ve afiyetini temin eder.

Letaif-i Rivayat'tan alınmış bu metin türü ve ait oldu- ğu tarihsel dönem aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Deneme - Millî edebiyat
B) Hikâye - Tanzimat edebiyatı
C) Hatıra (Anı) - Servetifünun dönemi
D) Münşeat (Mektup) - divan edebiyatı
E) Roman - Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatı

2. – Hizmetin büyüktür! Sen burçları yakmasaydın, Akkâ mutaassıpların eline düşecekti. Akkâ düşünce, biz İslâm- lar, Suriye'de tutunamayacaktık. Kudüs'ü bile bırakıp çöle çekilmeye mecbur olacaktık. Sen hepimizi bu âkıbetten kurtardın. Yalnız bizi değil, belki bütün İslâm'ı kurtardın. Bu mükâfata lâıyaksın. Kabul et!.. İhtiyar, kafasını yukarı kaldırdı:

– Ben bu hizmeti hasbetenillâh yaptım. Ecrimi ancak Al- lah'tan isterim, dedi.

Bu parçanın üslubuyla ilgili,

- I. Diyaloglara yer verilmiştir.
II. Anlaşılır, sade bir dil kullanılmıştır.
III. Kişiler kendi ağız özellikleriyle konuşturulmuştur.

çıkartımlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

3. Muhsin Çelebi, çekinmeden, sıkılmadan, ezilip büzülme- den gayet tabii bir hareketle kendine gösterilen şilteye oturdu. Sadrazam hâlâ ellerinde tuttuğu kıvrık kâğıtlara bakarak içinden, "Ne biçim adam? Acaba deli mi?" di- yordu. Hâlbuki... Hayır. Bu çelebi gayet akıllı bir insan- dı. Merde, namerde muhtaç olmayacak kadar bir serveti vardı. Çamlıca'daki ormanın arkasında büyük mandıra ile büyük çiftliğini işletir, namusuyla yaşar, kimseye eyvallah etmezdi. Fukaraya, zayıflara gariplere bakar, sofrasında hiç misafir eksik etmezdi. Dindardı. Ama mutaassıp de- ğildi. Din, millet, padişah aşkını kalbinde duyanlardandı. Devletin büyüklüğünü, kutsiliğini anlardı. Yegâne mefkû- resi Allah'tan başka kimseye secde etmemek, kula kul olmamaktı. İlmi, kemali herkesçe malumdu...

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada tanıtılan hikâye kahramanının özellikleri arasında sayılamaz?

- A) Sabırlı B) Cömert
C) Bilgili D) Ahlaklı
E) Konuksever

4. Hacet yok! Sana söyledim, eğer evlenmek istiyorsan işte amcamın kerimesi (kızı). Hem de sana ben teklif ediyorum.

– Teşekkür ederim. Lakin harareten yüreği yanan bir teş- neye (susamışa) sudan başkası def-i ihtiyaç eder mi (ihtiya- yacını giderir mi)?

– Evet, bu sözün doğrudur. Fakat ben de böyle derim. Paşa amcan bizden haber beklerken başkasını alıp onu kiralım, demesiyle artık bu hususta pederle uyuşulama- yacağını anlayarak dedim:

– Efendim, anlaşılan, muradınız (isteğiniz) paşa birade- rinizin (kardeşinizin) memnuniyetine beni alet etmektir. Fakat mazurum (üzgünüm). Affınıza sığınıyorum, diyerek kalkıp dışarı çıktım.

Bu parçadaki çatışma aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Kölelikten
B) Ahlaki düşkünlükten
C) Batılılaşmayı yanlış anlamaktan
D) Geleneklere uygun hareket etmemekten
E) Zoraki evlilikten

Hikâye

5. – Hayrola, Hüseyin Gazi... Herhâlde mühim bir müjde aldın. Bari söyle, biz de sevinelim, dedi.

Hüseyin Gazi, evvela Bey'in ve sonra orada bulunanların ömür ve afiyetlerine dua etti:

– Nice zamandır bir erkek evlat hasreti çekerdim. Cena-bihakk'ın izin ve keremiyle bir evladım dünyaya gelmiş, diye cevap verdi.

Orada bulunanlar da sevindiler. Hüseyin Gazi'nin meseretine ortak oldular.

– Var, git, gör. Oğlun nasıldır? Bize de haber getir, dediler.

Hüseyin Gazi, Ömer Bey'in askerlerine kumanda ederdi.

Bütün hudut boyunca kahramanlığı ve pehlivanlığı ile büyük bir şöhret elde etmişti. Malatya Kalesi'ne yakın kalelerde bulunan Rum ve Ermeni beylerini sindirmişti. Dostları ona ne derece hürmet ederlerse düşmanları da o derece onun korkusunu çekerlerdi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Açıklayıcı B) Betimleyici C) Öyküleyici
D) Tartışmacı E) Öğretici

6. I. Artık yolculuğum, görev yerime yaklaştıkça rüyalaşıyor, hız kazanıyor gibiydi. Preveze'den, Yanya'dan geçtim. Telgrafhaneye geldim. Burası güzel bir yerdi. Bağlık, bahçelik...
- II. Etrafına bakındı. Yerlerde çimenler yeşermiş, sıska erik dalları bembeyaz çiçeklerle örtülmüştü. Hoşuna gitti. Sola eğri çarpık burnunu yukarı kaldırdı. Derin derin havayı kokladı.
- III. Kamaranın alt salonunda yemekten sonra bizden başka kimse kalmamıştı. Altı zabittik. İçimizden hiçbiri şimdiye kadar Anadolu'yu görmemişti. Rus hududundaki yeni alaylarımıza gidiyorduk.
- IV. Oturduğu eşikten kalktı. Artık tamamıyla gece olmuştu. Ellerini cebine soktu. Soğuktan titriyordu. Belinin ağrısından doğrulamıyor, kambur kambur yürüyordu. Deniz tarafına saptı.
- V. “Acaba rüyada mıyım?” kuşkusuna kapıldı. Uyanıken rüya görülür mü? İyice inanabilmek amacıyla elini ısırdı. Yerden bir taş parçası aldı. Alnına vurdu. Evet, işte hissediyordu. Uyanıktı.

Numaralanmış parçaların hangilerinde kahraman anlatıcı bakış açısı kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve V.
D) III ve IV. E) IV ve V.

7. Sanki birdenbire vicdanının karanlıklarında sıcak bir güneş doğdu. Deminden insanların hıyaneti hakkında düşündüklerine pişman oldu. İşte hayat onun zannettiği gibi değildi. “Hak” diye bir mefhum tanıyan, aç bir sefile acıyarak iş gösteren insanlar da vardı. Fazilet, iyilik, merhamet, şefkat bir hayal değildi. Buna şahit, elinde tuttuğu iki buçuk liralık kâğıttı. Gülümsedi. Kaybettiği imanına kavuşan bir günahkâr gibi sevinerek döndü. Yukarıya, caddeye doğru yürüdü. İhtimal, orada açık bir bakkal dükkânı bulacaktı. İki gündür bir şey yememişti. Midesinin acısı ona belinin, ellerinin, ayaklarının sızılarını duyurmuyordu.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Lirik B) Destansı C) Açıklayıcı
D) Öyküleyici E) Betimleyici

8. I. Gönen'de doğdum. Yirmi yıldır görmediğim bu kasa-ba, düşümde artık bir serap gibiydi. Birçok yeri unuttulan, eski uzak bir rüya gibi oldu. O zaman genç bir yüzbaşı olan babamla her zaman önünden geçtiğimiz Çarşı Camii'ni, karşısındaki küçük, harap şadırvanı, içinde binlerce kereste tomruğu yüzen nehirciği, bazen yıkanmaya gittiğimiz sıcak sulu hamamın derin havuzunu şimdi hatırlamaya çalışıyorum. Ama beyaz bir unuüş dumanı önüme yığılır.
- II. 28 Şubat 1884 tarihinde Balıkesir'in Gönen ilçesinde doğdu. Asker çocuğu olduğu için Kuleli Askeri Lisesine yazıldı. İzmir ve Rumeli'de bir süre görev yaptı. Askerlikten ayrılıp Selanik'te Genç Kalemler dergisinde yazmaya başladı. Balkan Savaşı'nda tekrar subay olarak orduya döndü. Savaş sonrasında ordudan ikinci kez ayrıldı. Ölümüne kadar Kabataş Lisesinde edebiyat öğretmenliği yaptı.

Bir yazarın hikâye ve biyografisinden alınan bu iki parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yazarların üsluplarının, yazdıkları eserlere yansıdığına
B) Sanat eserlerinde yazarların, söz sanatlarına yer verdiğine
C) Yazarların, eserleriyle okurun bilgi dağarcığını geliştirdiğine
D) Edebî eserlerde yazarların hayatından izler bulunabileceğine
E) Yazarların, eserlerinde duygu ve hayale önem verdiklerine

Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye (1923 - 1940)

1. Müdür, bundan sonra arazi sahiplerini teker teker davet etti. Tercümanını yanına alıp ağaların oturma odalarına gitti. Hemen hepsine şöyle söyledi:

– Ben bu Lokman köyünü çok beğendim. Belki de ço-
luğumu çocuğumu alıp buraya yerleşmek de mümkün
olur. Hele sizden çok memnunum, nerede Avrupa'nın o
dalavereci insanları? Ben burada kendimi emniyet içinde
görüyorum, bana biraz tarla satmaz mısınız?..

– Satarız. Ama, dönümü elli liradan aşağı idare etmez.
Başka türlü veremeyiz.

**Aşağıdakilerden hangisi bu metnin olay örgüsü için-
de yer almaz?**

- A) Müdürün, arazi sahipleriyle görüşmesi
B) Müdürün, köye yerleşebileceğini söylemesi
C) Müdürün, köyün arazi sahiplerini davet etmesi
D) Köydeki toprak sahiplerinin müdüre arazi satmaları
E) Müdürün, köylülerden kendisine arazi satmasını iste-
mesi

2. I. Soğuktan mı titriyordum yoksa heyecandan, üzüntü-
den mi, bilmem. Havuzun suyu bulanık. Kapının saat-
leri 12'yi geçmiş. Kanepelerde kimseler yok. Tramvay
ne fena gıcırdadı! Tramvaydaki adam bir tanıdık mıy-
dı acaba? Ne diye dönüp baktı? Kimseler âşık değil
mi bu şehirde? Kimseler, bir meydanın kanepesinde
kimseyi beklemeyecek mi, yüzünü bir dakika görmek
için kimsenin?

- II. Sait Faik güçlü bir gözlemci olmakla birlikte daha çok,
özel bir sanatçıdır. Gördüklerini kendine indirgemek-
tedir. Bu yüzden olaylar onda ancak birtakım izlenim-
lerle önem kazanır. Hikâyecide güçlü olan yan işte bu
izlenimler, duygular ve onların uyandırdığı çağrışımlar-
dır.

**Bir hikâye metni ve yazarı hakkında verilen bu parça-
lardan yola çıkılarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi
yapılabilir?**

- A) Edebî metinlerdeki başarı yazarların dili kullanma ye-
teneğine bağlıdır.
B) Yazarlar yaşadıkları dönemlerin sosyal ve kültürel ha-
yatından uzaktır.
C) Her edebî eser, yazarının hayata bakış açısından,
gözlemlerinden izler taşır.
D) Yazarlar etkilendikleri sanat akımına uygun eserler
verirler.
E) Edebî metinlerde metnin yazarıyla devrin tarihî olay-
ları arasında bir ilişki vardır.

3. Hacer toprakla oynayan parmağını eteğine silerek önce
bana, sonra ileriye, boşluğa baktı. Ben gözlerimi onun
yandan görünen yüzüne dikmişim. Hâlâ bakışının tesiri
altındaydım. İnsan ruhlarının ince ve derin kıvrımlarını bü-
tün karmakarışıklığı ile anlayan ve şaşılacak bir kolaylıkla
anlatan bu genç Yörük kızı sanki birdenbire büyüymüştü.
Gözlerini çevirmiş, aşağıya, yeni yeşeren ağaçları, taze
ekinleri, koyu yapraklı zeytinleri, yer yer görünüp tekrar
kaybolan dereleri ile pırıl pırıl yanan ovaya bakıyordu.

**Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimle-
rinden hangileri kullanılmıştır?**

- A) Öyküleyici-betimleyici
B) Açıklayıcı-tartışmacı
C) Mizahi-epik
D) Lirik-fantastik
E) Öğretici-kanıtlayıcı

4. Kadın yaklaşıncâ hâlâ şaşkın şaşkın gülümseyen oğlunu
bileğinden yakaladı:

– Bu ne hâl? Kimlerle konuşuyorsun?

Ve öteki elindeki şemsiyeyi, elini arkadaşının avucunda
bırakan küçük satıcının omzuna vurdu. Sonra haykırdı:

– Pis, baksana, senin konuşabileceğin insan mı bu?

Çocukların kolları birbirinden ayrılıp aşağı sallanıverdi.
Küçük satıcının gözleri kolunun acısından yaşla dolmuş-
tu. Arkadaşının gözündeki yaşları gören çocuk, henüz bir-
çok şeyi öğrenmediği için ruhundan fıskıran bir isyanla:

– Anneciğim, o benim mektep arkadaşım!

Kadın, yüzü kıpkırmızı kesilerek oğlunun sözünü kesti:

– Ben yarın mektebinize de telefon edeceğim. Sana ken-
di seviyende olmayanlarla arkadaşlık etmeyi gösteririm!

Oğlunu kolundan çekti. Geride kalan küçük satıcı ile ana-
sına, yerin dibine geçirmek ister gibi tahkir edici ve ezici
bakışlar atarak yürümeye başladı.

**Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki kahramanların
özelliklerinden biri değildir?**

- A) Üzgün
B) Öfkeli
C) Tehditkâr
D) Kendini beğenmiş
E) Kıskaç

Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye (1923 - 1940)**5. Aşağıdaki parçaların hangisi ilahi bakış açısıyla kaleme alınmıştır?**

- A) İçimde yıllardan beri duymadığım bir heyecan var. Size bu mektubu atacağım. Biz kırk sene evvel de böyle mektup atardık.
- B) Küçük Hasan bir şeyler mırıldandı. Sonra güğümünü alarak istasyon duvarının kar tutmayan bir kenarına çömeldi. Kar, adamakıllı serpiştirmeye başlamıştı.
- C) Kesik kesik öksürmeye başladı. Çatlak elleriyle gözlerini silerek dizlerinin üstüne yuvarlandı. Kalktı fakat beş altı adım sonra tekrar düştü.
- D) Abim sabahları okula gidiyor, öğlenden sonra da babamın yanına uğrayıp akşama birlikte dönüyorlardı eve. Babamla abim gittikten sonra komşu kadınlar geliyorlardı bazen.
- E) Hayvan sesleri daha yakınlaşmış, yolun ilerisinde, karların arasında, birtakım karaltılar belirip tekrar kaybolmaya başlamıştı. Dizlerinin artık kendisini taşıyamayacağını hissetti.

6. Bu ovadaki ağaçlı, kül yığınınına benzeyen köylerde insanlar parça parça elleri, yanık derili yüzleri, kenarları çok kırışık gözleriyle çalışarak inatçı topraktan bir lokma ekmek söküp almaya uğraşırlar. Dedemköy, kanalın yakınındadır. Yalnız, sular Beyşehir Gölü'nden gelinceye kadar öyle azalır ki değil dönüm dönüm tarlaları, üç karışık bir bostanı bile doyuramaz. Yağmur yıllarında gülen yüzler, parlayan gözler kurak senelerde buruşur, kanalın sarı sularına dikilir, faydası olmayacağını bildiği hâlde bundan medet umar; yağmur yılları da ancak beş senede bir kendini gösterir.

Bu parçadan yola çıkılarak yazarın benimsediği sanat anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Duygu ve hayali her şeyin üstünde tutar.
- B) İç konuşmalar ve diyaloglara sıkça yer verir.
- C) Konuşma dilinden uzak, ağır, sanatlı bir dil kullanır.
- D) Olay akışını keserek arada okura gereksiz bilgiler akartır.
- E) Memleketçi bir anlayışla Anadolu insanının sıkıntılarını ele alır.

7. Alemdağ'da Var Bir Yılan, karamsarlığın ve yalnızlığın ön planda olduğu bir kitap. Ayrıca eserdeki hikâyeler, diğer öykülerinden farklıdır. O zamana kadar çoğunluğu biyografik izler taşıyan, ancak başkalarına ait hikâyeleri gerçekçi bir üslupla anlatırken Alemdağ'da Var Bir Yılan'da kendi kişiliğini, kendi sorgulamalarını sürrealist bir anlatımla aktararak kendi benliğini sorguluyor. Alemdağ'da Var Bir Yılan'da yer alan on yedi öykü, sanatçının diğer öykülerine nazaran daha derin, taşıdığı anlamlar açısından daha karmaşık.

Bu parçada sözü edilen yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
- B) Sait Faik Abasıyanık
- C) Kenan Hulisi Koray
- D) Sabahattin Ali
- E) Memduh Şevket Esendal

8. "Yabancı adamın tek başına gideceği yer değil orası efendi. Dağlarda, ormanlarda yolunu sapıtıverirsin!"

"Yok canım, sora sora bulurum!"

"Kime soracaksın? Beyobası'nı geçtikten sonra insan göremezsin ki!"

Cevap vermedim. Kahveci, fincanı götürdü. Ben: "Acaba Edremit'e dönsem de bizim koca sakallı İsmail Baba'yı beklesem mi?" derken tekrar geldi:

"İşin rast gidiyor efendi!" dedi. "Yüksekoba'ya giden var, sen de yanına katıl!"

Hemen kalktım. Kahvenin önünde, yüzü güneşten yanmış, ince saç örgüleri sırtına dökülmüş, kanarya sarısı üçetekli giymiş bir Yörük kadını vardı. Kahveci:

"Hacer kız, efendi sizin obada Koca İsmail Baba'ya misafir gidecekmiş, götürüver!" dedi.

Kadın yüzüme üstünkörü bir göz attıktan sonra:

"Hadi yürü!" emrini verdi.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen Yüksekoba'nın özellikleri arasında sayılabilir?

- A) Bir Yörük köyüdür.
- B) Deniz kenarındadır.
- C) Büyük bir kasabadır.
- D) Zeytinliklerle iç içedir.
- E) Kazdağ'ının eteklerindedir.

Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye (1940 - 1960)

1. “Bacanak” adlı hikâyesinde bir toplum sorununu, miras karşısında köylünün davranışlarındaki temel motifi verecek anlatır. İddiasız, davasız, eski geleneklerin oluşturduğu anonim ruhu işlemeye ve değerlendirmeye çalışır. İlk kitabında “Havuçlu Pilav Meselesi”, “Buhran” ve “Ömer” hikâyeleri, yeni evlilerin aralarındaki anlaşmazlıkları gözlemci gerçekçilere has bir hava içinde verir. Bu eserler, onun bir hikâyeci olarak yolunu aradığını, önüne açılan anlatım tekniklerinin hepsinde başarılı olabileceğini gösteren denemelerdir. Hikayeleri “Oğlumuz, Yarın Diye Bir Şey Yoktur, İki Uyku Arasında” adlı eserlerde toplamıştır.

Bu parçada tanıtılan hikâye yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarık Buğra B) Oktay Akbal
C) Haldun Taner D) Samet Ağaoğlu
E) Aziz Nesin

2. Ana, hışımla “Uyandırmam!” dedi. “Uyandırmam! Acımızdan öleceksek de ölelim. Bir çocuğun çalışmasından ne olur?”

Gözleri incecik kolda. Şimdiye kadar, çocuğun bunca zayıf olduğunun farkına neden varmadığına şaşırıp kalıyor.

“Acımızdan öleceksek de ölelim.”

Uzun, örgülü saçını ağzına alıp hırsla çiğnedi. Aşağıdan kocası bağırırdı:

“Gene uyanmadı mı?”

Kadın, yalvarır bir sesle : “Ne istersin çocuktan?” dedi. “Daha parmak kadar. Kemikleri kırılacak, öyle ince işte...”

Koca huysuzlandı:

“Bugün mutlak uyanmalı. Uyanmalı diyorum sana! Çalışsın, alışsın tembel. Çocuklukta pişmeli.”

Kadın, mırıltı hâlinde, korka korka : “Kolu öyle ince ki...” dedi. Çocuğun başına varıp durdu. Gönü tüy gibi hafif bu çocuğu uyandırıp bu cayır cayır sıcakta işe göndermeye razı oluyordu.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi anneye ait bir özelliktir?

- A) Sabırlıdır. B) Cesurdur.
C) Disiplinlidir. D) Merhametlidir.
E) Alçak gönüllüdür.

3. Memed Efendi:

“Güvencim evvel Allah, sonra bu. Yiğit delikanlı, Allah bağışlasın. Er olan dönmez sözünden.”

Delikanlıya:

“Bak hele yeğenim şu ettiğin işe! Onlar mı fıkara? Sürmeyi gözden çeker onlar, gene haberin olmaz. Beeen, ben bilirim onları ancak!. Fıkaraaaa! Yani şu Yeriyoşlular yok mu? Bir adam ekmek yemesin yani, gözlerine batar. Bir aralar dükkân bilmez iken, ben veresiye verdim onlara. Amma bu çocuk yiğit. Dehlerler gider. Yürekləri acımış!. Bizim çoluk çocuk ne yiyecek? Bu yaştan sonra el içinde sürüm sürüm.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin üslup özelliklerinden değildir?

- A) Deyimlere yer verilmiştir.
B) Devrik cümleler kullanılmıştır.
C) Anlaşılması güç, ağır bir dil kullanılmıştır.
D) Gözlemci bakış açısıyla kaleme alınmıştır.
E) Kişiler, ağız özelliklerine uygun konuşturulmuştur.

4. Kaşları çatılmıştı. İçi içine sığmıyordu. Kocaman, sarı tahta bavulunun üstüne oturmuştu. Yerde duramıyordu. Sırtını duvara vermişti. Şapkası, şalvarı, mintanı, ceketi, ayakkabısı yepyeni, pırıl pırıldı. Fabrikadan şimdi çıkmış gibi... Mintanı sarı çizgiliydi. Göze batıyordu. Kalabalık gidip geliyordu. Kalabalık telaşlı. Gözlerini uzayıp giden demir yoluna dikmişti.

Bu parçada geçen aşağıdaki deyimlerin hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) Yerde duramamak: Sürekli kıpırdanmak
B) Kaşı (kaşları) çatılmak: Öfkelenmek, kızmak
C) Göze batmak: Davranış ve yetenekleriyle ilgi ve önem kazanmak
D) İçi içine sığmamak: Telaş, sabırsızlık, coşkunkluk göstermekten kendini alamamak
E) Gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek: Gözünü ayırmadan bir yere veya bir kimseye dikkatle bakmak

Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye (1940 - 1960)

5. Boş gözlerle önündeki ölü tarlaya bakıyordu. Deli gibi de başı dönüyordu. Arada bir de, durup durup sayıklar gibi: "Vay," diyordu, "vay boşa giden emeklerim!"

Baştan aşağı evin içinde yürüdü. Sonra kapıya kadar gitti. Sonra geri döndü. Oğlakla oynayan küçük çocuğu kucağına alıp havaya kaldırdı. Sonra usulcana oğlağın yanına geri koydu.

Sonra karısına doğru bir iki adım attı.

"Tohum çürüdüyse Allah'tandır." dedi. "Ben Çukurova'ya giderim." dedi. "Ne kadar para kazanırım bir gör!" Ta yüreğinden, yüreği sökülürcesine bir "Aaaah!" çekti.

"Korkma gayrı, ben o zamana kadar yetiştiririm sana parayı. Komşularda da ödünç un alacak kimse yok. Milletin hepsi bizim gibi."

Kadın gene aldırmadı. İşte bu tutum Mehmet'in içine dert olup kalıyordu. Mehmet kıvranıyordu. Kadınsa çenesini sağ dizine dayamış, gözlerini de ocağın küllerine dikmişti.

Bu parçaya hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlık
- B) Evlat sevgisi
- C) Para kazanma hırsı
- D) Harcanan emeğe hayıflanma
- E) Rahat bir yaşama duyulan özlem

6. Nizamettin Bolayır Üsküdar iskelesine yürüdü. Boğaza ilk vapurun müşterileri az olur. Aslında Yeniköy otobüsü ile gidip karşıya geçmek de var ama Nizamettin Bolayır daha uzun olmasına karşın vapuru yeğliyor. Sekiz buçukta işbaşına yettikten sonra... Nizamettin Bolayır her zaman olduğu gibi üst güvertenin en önüne oturdu. Burası onun her günkü yeri. Limana baktı. Deniz çalkantılı. Serin bir rüzgâr yüzünü okşuyordu. Nedensiz sevindi. Mutluydu. Yüzünden belli. Mutluluğun nereden geldiğini düşünmedi bile.

Bu parçada geçen kahramanla ilgili aşağıdakilerden hangisine kesinlikle ulaşılamaz?

- A) Hayatından memnundur.
- B) Vapur yolculuğunu tercih eder.
- C) İş yerine zamanında varmaya çalışır.
- D) Ulaşımında otobüsü de kullandığı olmuştur.
- E) Hayatında bazı alışkanlıklara rastlamak mümkündür.

7. **Aşağıdaki parçaların hangisi kahraman anlatıcı bakış açısıyla yazılmıştır?**

- A) Bu arada da ilkin çocuklarının mektep taksitleri için gönderdiği paranın makbuzunu nereye koyduğunu düşündü. Sonra, karısının, para yetiştiremiyorum, diye sızlanmasını hatırladı. "Ben burada aç duracak, değilim ya!"
- B) Tepedeki kızgın güneş, gölgesini ayaklarının dibine, koyu bir yuvarlak olarak düşürüyor, her bastıkça ayakları bileklerine kadar yolun kızgın tozları içine gömülüyordu. Üst başı toz içinde kalmış, boynundan yüzünden süzülen terler tozla karışıp çamur olmuştu.
- C) Yürüdüğü toprak yarılmış, yarıklar örümcek ağı gibi dal dal her tarafa yayılmıştı. Ayağının biri bir yarığa girip burkuldu. Müthiş acıdı. Acıdan olduğu yere çöküverdi. Toprak etini kızgın demir gibi dağladı. Sıcaklığın acısı... Toprağın acısı...
- D) Dışarda güneş, kasabanın eğri büğrü, bozuk, parke-leri sökülmiş caddesine alabildiğine çökmüştü. Karşı damın kirli duvarının köşesindeki kalın yapraklı incir ağacının koyu gölgesine dili bir karış dışarda bir köpek upuzun serilmiş uyukluyordu.
- E) Birkaç aydır bu köydeydim. Bu süngerci köyüne sünger avcılığına gelmiştim. Artık dönüyordum. Kasabaya gitmek için gün ışımadan çok önce uyanmak, yokuşu çıkmak, uzun kayanın dibine kadar yürüyüp oradan kayığa binerek koyun öteki yanına geçmek gerekti.

8. Koyunpazarı'nda bir ufacık dükkân... Bir küçük ocak ya-nıyor, bir ufak çocuk körük çekiyor. İhtiyarlamış, küçül-müş, aksakallı, küçük yüzlü bir adam, gözünde çift göz-lük, mini mini halkaları ateşte ısıtıp zincir bağlıyordu.

Ne hoş manzara, gözüm ilişti. Dükkânın önünde kaldım. Bir çilingir dükkânı... Ufak kilitler, eski zaman kapı hal-kaları, rezeler, menteşeler, hayvan zincirleri. Böyle ufak tefek şeyler yapıyor. Bunlardan pek çok da yapmış, dükkânın ötesine berisine asmış.

– Kolay gelsin, usta.

– Kolayı başına gelsin!

Bir tarafa dayanıp durdum.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangileri kullanılmıştır?

- A) Epik-fantastik
- B) Lirik-emredici
- C) Kanıtlayıcı-mizahi
- D) Açıklayıcı-tartışmacı
- E) Öyküleyici-betimleyici

1960 Sonrası Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye - Küçürek (Minimal) Hikâye - 1

1. Kızıltoprak'taki eski evdeyim. Babaannem yanımda. Çocuğum ben çocuk. Ne kadar çok seviyorum bu eski tah-ta köşkü. Bahçe kocaman. Dut ağacı, tavuklar, horozlar var. Havuzda balıklar yüzüyor. Sağ yanda Hacı Arif Bey'in köşkü var. Hacı Arif Bey bahçeye çok meraklı. Namaz seccadesi kestane ağacının gövdesine asılı. Onların arka bahçesindeki ufak kulübede sağır, dilsiz bir kadın oturu-yor. Arka bahçeye gidip tele dayanıyorum; sağır, dilsiz kadın kulübeden çıkıp yanıma geliyor.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söy-lenemez?

- A) Kısa cümleler tercih edilmiştir.
B) Devrik cümle kullanılmıştır.
C) Betimleyici anlatım kullanılmıştır.
D) Anlaşılır, sade bir dille yazılmıştır.
E) İzlenimler üçüncü kişi ağzıyla anlatılmıştır.
2. Geçenlerde, büyük gazetelerimizden birinin yazarı, "In-sanlık ölüyor mu?" başlıklı bir yazısında, yalnız ilgililerin değil halkımızın da çevresinde olup bitenlere ilgi göster-medini, ölümlerin, öldürmelerin, hırsızlıkların, gaspların, yalancılıkların, dolandırıcılıkların kimseyi yadırgatmama-ya başladığını, bugün ulusça en büyük sorunumuzun bu olduğunu belirtiyordu. Sayın yazara göre, insanlar başka insanlarla anlaşmakta güçlük çekiyorlar, dolaysız bir ilişki kuramıyorlar, dolayısıyla da başkalarının başına gelenler onları ilgilendirmez duruma geliyordu. "Ama", diye devam ediyordu yazar, "Şunu gözden uzak tutmamak gerek; ya-rın bizim başımıza gelen bir olay da başkalarını ilgilen-dirmeyecek." Anladığım kadarıyla yazar, okuyucularını çevrelerinde olup bitenlerle etkin bir biçimde ilgilenmeye ve aralarında bir dayanışma kurmaya çağırıyordu. Bu il-gisizlik nasıl yenilebilir? Bu dayanışma nasıl sağlanabilir? Bu konuda herhangi bir öneride bulunacak değilim. Ben ancak başımdan geçen bir olayı anlatmakla yetineceğim.

Bu parçayla ilgili,

- I. Dolaylı anlatıma başvurulmuştur.
II. Tartışmacı anlatım biçimi kullanılmıştır.
III. Dönemin sosyal gerçekliğine değinilmiştir.
IV. Kahraman anlatıcı bakış açısıyla kaleme alınmıştır.
V. Diyalog, iç konuşma, bilinç akışı tekniklerine yer veril-miştir.

Çıkarımlarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) II ve III. C) II ve V.
D) I, III ve IV. E) I, II, III ve V.

3. Sen gir bugün imtihana, her sorduklarını çatır çatır bile-ceksin. Gerçi binlerce öğrenci katılıyormuş, aralarından yüz, yüz elli kişiyi alıyorlarmış. Gene de sen kazanacak-sın, gör bak! Benim akıllı uslu kızsımsın. İsterlerse öyle mal mülk gibi bir şey, ben derim ki ne demek? Benim kızım kalmaz sınıfta. Devlet masrafına ziyan vermez. Bunları okulun müdürüne, böyle bir bir anlatırım. Hemen anlar. Hem canım o da bizim gibi bir insan. "Benim kızım yıllardır yalnız uyanır sabahları," derim. "Hiç şımardığı olmamıştır kimseye. Bir gün bile çıtırtısı duyulmamıştır," derim. "Sanki o, çocuk olmamıştır." derim.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen kız öğren-cinin özelliklerinden biridir?

- A) Çalışkandır. B) Hoşgörülüdür.
C) Sabırlıdır. D) Utangaçtır.
E) Merhametlidir.

4. Küçürek öyküde diyalog tekniği bu yazarımız için önemli bir yer tutar. "Yaşam Öyküsü I", "Gece Bekçisi", "Rastlan-tı", "Zaman", "Keşke", "Kısa" ve "Yanıt" adlı öykülerinde diyaloglar kişilerle ilgili uzun betimlemelerin yerini tutacak nitelikte söylemsel bir işlev üstlenir. Uzun satırlar yerine kısa kısa konuşmalar aracılığıyla öyküdeki kişilerin ilişki-sine ve onların kendi gerçeklerine ulaşır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangi-sidir?

- A) Ferit Edgü
B) Necati Tosuner
C) Tarık Günersel
D) Vüs'at O. Bener
E) Tarık Dursun K.

5. Çok yerler gördüm. Dağlar, ovalar, yaylalar, Denizler, kentler, başkentler... Ama bugüne değin çölü görmüş değilim. Çölü görmediğim hâlde, biliyorum ki çölü görmeyen Hiçbir şeyi görmüş sayılmaz.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen mekânlar-dan olan "çöl" ile ilgili çağrışımlardan biri olamaz?

- A) Bunaltı B) Yanma C) Kavrulma
D) Yalnızlık E) Öfke

1960 Sonrası Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye - Küçürek (Minimal) Hikâye - 1

6. Ve sırtım öyle orta yerde dururken kara...

Kapkara gözlükler takıyorum
insan içine çıktıkça-gizlenmek için.
Karşısı
kim kimi seviyor duvarı, dalgakıran
Ve kırılğan dalgalar
uzakta.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Devrik yapı
B) Örtük anlatım
C) Nesnel izlenim
D) Yarım bırakılmış cümle
E) İmge değeri taşıyan çağırışım

7. Aşağıdaki parçaların hangisinde evrensel değerlerden söz edilmiştir?

- A) Bütün bunları sana anlatıyorum, aldanıyorum, seni benim gibi sanıyorum. Değilsin. Maddeye dayanan bir toplumun insanısın, maddeye dayanan ahlâk mı olur? İyi niyet mi olur? Hoşgörülük mü olur? Sen istemesen de onlardan birisin.
- B) Gündüzleri küçük evimizin önüne çıkıp karları küreledim, kışın geldiğimde. Ellerim kıpkırmızı, buz keserdi. "Kolay gelsin!" derlerdi yoldan geçenler, bazen şapkalarını çıkarırlardı. O zaman bir sürü kırlangıç havalandırırdı çitin kenarından.
- C) Akşamları oturup yazılar yazıyorum anlaşılması için. Bütün bu anlamsızlık anlaşılın da artık çok geç kalmış olsa da daha iyi bir dünya kurulsun diye. Bütün bu çılgınlıkların sonunda hiçbir şey olmadığı, bu dünyada yaşamaya bile imkân olmadığı anlaşılın artık.
- D) Yemekten sonra, her akşam yaptığım gibi, güverteye çıkmıştım. Hava ağırdı. Eriyen bir kurşun. Buharını ben soluyordum. Kesik soluyuşumla. Tere batmıştım. Filikaların altında, hiç kimsenin beni görüp tedirgin etmeyeceği bir köşeye sığınmış, serinlemeye çalışıyordum.
- E) Bir yerlerde öğretmenlik yaptı, büyük sıkıntılara göğüs gerdi, para biriktirdi bu arada, bir kat aldı. Simdi güneş gözlüğü takıyor ve katını kiraya veriyor. Şu kıyıda dalgın dalgın yürüyen delikanlı, baba evinde ne bulduysa sattı. Eski kitaplar, birkaç parça gümüş, bir çalar saat...

8. I. Bireyin toplumun yaraladığı bir üyesi olarak sergilendiği öyküler yer almaktadır Korkuyu Beklerken'de. Toplum Oğuz Atay'ın "kişi"lerini etkilemektedir. Çoğu kez ruh sağlığı çeşitli derecelerde zedelenmiş kişilerdir kahramanları. Bu kişilerin bireysel gibi görünen sorunlarının gerisinde hep toplum vardır, tutunamamanın acısı ya da ayrıcalığı vardır. Garip bir biçimde dışa dönük kişilerdir bunlar. Yabancılaşmaları da dışa dönük bir yabancılaşmadır. Bu yabancılaşma gizli bir ironi ve özel estetik bir tavırla anlatılmaktadır eserde.

- II. Durumu beğenmiyordum. Daha doğrusu, kendimi beğenmiyordum. Son günlerde sinirlerim gergindi, bir doktora bile gitmeyi düşünüyordum. (Başka meseleler yüzünden.) Uygun bir zaman seçti. (Bir kişi olduğunu düşünmek iyi geliyordu bana. İyelik zamirleri olmadığı gibi belki çoğul takıları da yoktur.) Bir kitapla oyalanmayı denedim, uzun aramalardan sonra Türkçe dil bilgisi kitabını buldum. (İnsanlar beni ne kolay etkiliyor.)

Bu parçalardaki altı çizili cümlelerde yazar aşağıdaki bilim dallarının hangisinden yararlanmıştı?

- A) Felsefe B) Psikoloji C) Sosyoloji
D) Psikiyatri E) Halk bilimi

9. Çeltiği ot boğacak (gelişmesine engel olacak) diye

I
başımızı kaldırdığımız (isyan ettiğimiz, ayaklandığımız) mı
II

var a oğlum. Gece gündüz çalışıyoruz. Bu günler çeltikçiliğin sıkı (zorlu) günleri. Neyse.

III
Daha daha nasılsın bakalım?

– İyiyim baba, dedim. Sağ ol.

– Hasta filan olmadın ya?

– Olmadım, çok iyiyim.

– İyisin maşallah. Epey de boy atmışsın (uzamışsın,

IV
gelişmişsin). Allah devlete zeval vermesin. Devlet ekmeği yiyen onar (daha iyi bir duruma gelir) oğlum.

V
Eski sözdür bu. Çok şükür Allah'ıma, sen de devlet ekmeğine kondun.

– Arabacıyı tanıyamadım, dedim usulca.

Bir hikâyeden alınan parçada numaralanmış sözlerin hangisi, yay ayrıçla verilen açıklamayla anlamca uyusmamaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

1960 Sonrası Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye - Küçürek (Minimal) Hikâye - 2

1. Güz yağmurlarıyla birlikte adadan ayrılma isteği belirdi içimde. Kışı burada geçirmekten korkuyordum. Burası: Bir ada. Dört yanı denizle çevrili. Bir denizin üstüne oturmuş. Ya deniz dibindeki kayalar çözülürse? Ya ada batarsa? Bundan mı korkuyordum? Bilmiyorum. Kışın esecek, günler boyu dinmeyecek fırtınaların korkusu muydu içimdeki? Bilmiyorum. Bir sabah, iskeleye gittim. İki gün sonra kalkacak vapur için bir bilet istedim. Bir tek bilet. İskele memuru, önüne koyduğum parayı eliyle itti.

– Nereye gidiyorsunuz? dedi. Adamızda rahat etmediniz mi?

– İşlerimi çözümleyip döneceğim, dedim.

– Hangi işleri? dedi. Neyi çözümleyeceksiniz? Bırakın bunları. Oturun oturduğunuz yerde. Bakın, artık yabancılar da kalmadı adamızda.

– Ben sizin düşüncelerinizi sormadım, dedim. Ben ilk vapur için bir yer istiyorum.

– Bir yer mi? dedi iskele memuru. İlk kalkacak vapurda sizin için bir yer yok.

– Yani bütün yerler dolu mu? dedim.

– Hayır, dedi. Sizin için yer yok, dedi.

– Bu ne demek? dedim.

– Bu şu demek ki adadan ayrılmak için sizin özel izin almanız gerekiyor.

Bu parçada kullanılan anlatım teknikleri aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Montaj-anlatma
- B) Anlatma-özetleme
- C) Diyalog-geriye dönüş
- D) Özetleme-şuur akışı
- E) İç monolog-diyalog

2. - - -, Türk edebiyatında küçürek öykü dendiğinde aklı gelen ilk isimlerden biridir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilemez?

- A) Ferit Edgü
- B) Necati Tosuner
- C) Mustafa Kutlu
- D) Vüs'at O. Bener
- E) Tarık Dursun K.

3. Küçük istasyon binasının arkasında, battal bir hatta çekilmiş, eski bir vagonda kalıyorduk. Vagondan ev.

Babam erkenden işe giderdi. Ben uyandığımda yoktu yani. Annem o sırada dışarıda olurdu. Tavuklara yem veriyor tabi. Kızardım ona. Beni bekle, beni uyandır, birlikte yem verelim diye. Dışarıda yakıcı bir güneş vardı. Yazın güneş, kışın kar. Doğuda bir yerlerde olmalıydık. Annem vagon evin önüne bir bahçe kurmuştu. Vagonun çatısına çekilmiş iplere dolaşık ebruli, mavi kahkaha çiçekleri, cennet süpürgeleri, gecesevaları, kadifeler hatta teneke kutulara dikilmiş iki de karanfil vardı.

Havalar serinleyince karanfilleri içeri alırdık. Vagon evin ırmağa bakan yüzüne bir pencere açılmıştı. Karanfilleri onun önüne koyardık. Sabah uyandığımda, pencereden sızan güneş gözlerimi kamaştırır; ortalığı bir karanfil kokusu kaplardı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Epik-fantastik
- B) Lirik-emredici
- C) Kanıtlayıcı-mizahi
- D) Açıklayıcı-tartışmacı
- E) Öyküleyici-betimleyici

4. – Bu okulu kazanacakların hepsi de benim gibi yoksul çocuklar mı, anne? Onu da öğrendin mi?

– Öyle ya, yoksul çocukları ki parasız yatılı için imtihan oluyorlar.

– Öyleyse ben burayı kazanırım. Üzülme. Sınavı pekiyiyle bitiririm. Artık burada, arkadaşlarım olur. Haftada iki gün sen hastaneden, ben okuldan çıkıp eve döneriz. Sana da konuk günlerinde bakkal bisküvi alırım.

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Halk-aydın yabancılaşması
- B) Nesiller arasında yaşanan çatışma
- C) Yurt özlemi çeken göçmenlerin dramı
- D) Bir ailenin zorluklar karşısındaki mücadelesi
- E) Büyük şehirlere göçün ortaya çıkardığı problemler

1960 Sonrası Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye - Küçürek (Minimal) Hikâye - 2

5. Kalabalıkta kimsenin yüzü kendinin değildir, bilirsiniz. Ben de zaten bir telaş içinde geçmiştim havaalanının kapalı mekânlarını. Ama şimdi gördüğüm görevli yüzlerindeki gülümsemeleri, parça parça birbirine ekleyince; bu taksî şoförünün yüzündeki ifade birden ete kemiğe büründü. Ben de elimde olmayarak aynı şekilde gülümsedim galiba ve gideceğim yeri söyledim.

Yola koyulduk.

Kavaklar, tozlu yapraklarıyla yeni dikilmiş çınar ağaçları, akasyalar, zakkumlar yol kenarında esas duruşa geçmişlerdi. Önümüzden, yanımızdan geçen araçlar, ağaçlarla birlikte beni sessizce selâmlıyordu sanki. Bir daha "Vay canına!" Böyle bir karşılama törenini mümkünü yok hayal edemezdim. Bunlar benim yıllar önce bırakıp gittiğim ağaçlar, yollar ve şoförler değildi.

Bu parçanın anlatım özellikleriyle ilgili,

- I. Öznellik hâkimdir.
- II. Doğrudan anlatıma başvurulmuştur.
- III. Mecazlı bir anlatım tercih edilmiştir.

Çıkarımlarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) I, II ve III.

6. Küçük tahta bavulumu bir elime, ak bezden dikilmiş torbamı öbür elime alıp hazırlandım. Tren yayvan, çıplak tepelerin önünden geçiyordu. Sonra yeşil bir ovaya girdi, tepeler gittikçe uzaklaşıyordu. Geniş tarlalar başlamıştı. Kavaklar, söğüt ağaçları belirdi. Derken tren yavaşladı. Akasya ağaçları içindeki küçük bir binanın önünde durdu. İstasyonda kırmızı şapkalı memurdan başka kimse yoktu.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada özellikleriyle verilen mekânlar arasında sayılamaz?

- A) Yeşil ova
B) Geniş tarlalar
C) Büyük tren istasyonu
D) Küçük bir İstasyon binası
E) Bitki örtüsünden yoksun tepeler

7. Ömer Seyfettin, Sait Faik Abasıyanık, Memduh Şevket Esendal, Refik Halit Karay, Sabahattin Ali hikâyesinin Türk edebiyatında bir edebî tür olarak yerleşmesinde yoğun emek sarf etmişlerdir. Bugün geldiğimiz noktada "hikâye anlatma" tarzında klasik yapıda öyküler yazmaya devam eden yazarlar olduğu gibi, daha çok ima yoluyla anlatan, imgesel bir dil kullanarak daha kısa metinler kuran yani küçürek hikâyeler yazanlar da vardır. Küçürek hikâye yazarları, sıradan fakat yoğun ve özgün yaşantıları bu yollarla bize anlatırlar. Bu tür hikâyeler nasihatte bulunmaz, karakter geliştirmez, okuyucuyu bir yere taşımaz ancak bazı değişmez hakikatleri sezdirir, insanları onlarla aniden yüzleştirecek şok uyarmalar yapar.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki parçaların hangisi küçürek bir hikâyeden alınmış olabilir?

- A) Birkaç hafta önce, her sabahki gibi, kahvemi içerek gazeteleri gözden geçiriyordum. Puslu, bungen bir haziran sabahıydı.
- B) Kaç kardeşlik bilmiyorum. En küçük bendim ve henüz saymayı bilmiyordum. Öğrendiğimde ise hepimiz dağlımıştık.
- C) Evin her yanı yeni ovulmuş pirinç kaplar gibi pınl pırlı. Su kapları dolu. Gaz tüpleri dolu. Artık kafasının takılıp kalacağı tek nokta yok.
- D) Oğlum Musa da erliğini İstanbul'da yapıyordu. Bura delikanlısının erliği de, sivilliği de hep deniz üzredir. Denizi daha bebekken biliverirler.
- E) Ülkenin büyük şehirlere uzak bir dağ başı kasabasında, bir demiryolu istasyonunda çalışan üç hikâyeci-ydik. İstasyon binasına bitişik yan yana üç kulübemiz vardı.

8. Anlaşılan aklıma takılan bu düşünceleri daha uzun boylu düşünüp duracağım. Kendimi belirlemek için gerekli bu. Kendimden kaçmak istemiyorum artık. Kendimden kaçtığım zaman yenildim; uzaklarda, bomboş, yabancı olduğum yerlerde bozguna uğradım. Kuşku karmaşasının içine düştüm, kendimden uzaklaşmış olmanın korkusunu duyudum.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Montaj B) Diyalog C) Anlatma
D) Özetleme E) İç monolog

